

NA ÚVOD

Nedávno jsem si prohlížela stará rodinná alba, a byly to právě vánoční fotografie, u kterých jsem se zastavila o něco déle. Možná jen z nostalgie, možná proto, že čas nikdo nezastaví a období Vánoc na sebe nenechá dlouho čekat. Zpětně se mi vybavují hlavně ty momenty, kdy jsem byla už dospívající holka a hodně se u nás zpívalo, smálo a bavilo. Čekala jsem, s jakými historkami začne tentokrát děda vypravovat, mluvilal poutavě a my jej poslouchali do noci. Nebo kolik vtípů, jak se říká, vytrousí z rukávu. Byla to hotová smršť a my se smáli, smíchy až plakali. Vše kolem mívalo jedinečnou náladu, kouzelný nádech ve jménu lásky, sounáležitosti a nezapomenutelných chvil, které dělaly Vánoce těmi skutečnými rodinnými svátky.

Vážení a milí čtenáři, svá úvodní slova se mi nepišou dvakrát snadno, a to s ohledem na stále se komplikující situaci kolem pandemie, která nás všechny ohrožuje a omezuje. Přála bych si proto, aby rok 2022 byl v tomto směru tou největší změnou a zvratem, jež nás pozvolna navrátí k obyčejnosti a normálnosti, která se nám už dnes zdá skoro cizí.

Také náš humpolecký zpravodaj vstoupí spolu s rokem 2022 do nové éry. Více se už dočtete z kraje tohoto čísla. Věřím – věříme – my – redakční rada, že se vás ona změna dotkne kladně a uspokojivě a že nám čtenářsky zůstanete věrní.

Klidné svátky vánoční a šťastný vstup do nového roku.

Zuzana Holčíková

OBSAH

Humpolecký zpravodaj	2,3
Čtení ke kávě	4
Knihovna Jiřiny Zábranové	5
Exponát měsíce	6
Aktuálně z muzea	7
Rok osobností	8,9
Ohlédnutí do historie:	
Co se psalo v Zálesí	10,11
Z humpoleckého průvodce historií	12-15
Divoké lahůdky	15,16
Společenské a kulturní dění:	
Skautské středisko Orlik	17,18
Spolek přátel Krasoňova	19
Kino Humpolec	20-22
Základní umělecká škola	23
Aktuálně:	
Hejtman pro Vysočinu	24
Hasiči	25
Humpolecké Vánoce	26,27
Sport – Atletika, Tenis	28,29
Z rodinné a společenské kroniky	30,31

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj na měsíc prosinec 2021

ročník 58, vydalo Městské kulturní a informační středisko v Humpolci, Havlíčkovo náměstí 91.

Redaktorka: Zuzana Holčíková

Redakční rada: Marcela Kubičková, Zuzana Holčíková, Mgr. Aneta Slavíková, Ludmila Trnková, Dagmar Kluchová, Linda Sýkorová

Sazba: Michal Novák

Kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz,

tel: 607 782 415

Prosincové vydání měsíčníku Zálesí vychází

1. prosince 2021.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou správnost příspěvků ručí autoři a za uskutečnění plánovaných programů ručí pořadatelé. Názory v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat s názory redakce. Měsíčník vychází nákladem 600 kusů pod registračním číslem Okresního úřadu v Pelhřimově MK ČRE11389.

Tisk: MHA, s.r.o., Školní 511, Humpolec.

Cena výtisku: 20 Kč.

HUMPOLECKÝ ZPRAVODAJ, JEHOŽ RŮZNÉ PODOBY JSME VÍDALI A KTERÉ SE ČETLY JIŽ V PRVNÍ POLOVINĚ 20. STOLETÍ, MĚL NĚKOLIK SVÝCH PŘEDCHŮDCŮ.

První vydání měsíčníku s podtitulem: „**Vlastivědný sborníček pro mládež okresu humpoleckého**“ vyšlo v roce 1919 nákladem učitelské jednoty „Budeč“ v Humpolci. Jednotlivá čísla obsahovala články různého typu s rovnoměrným zastoupením. Hojnost témat se nevyhnula oblastem kultury, architektury, školství a umění. Psalo se o významných jménech a osobnostech. Obsah tvořily i pověsti, lidová rčení, poezie, reprodukce obrazů a jiné zajímavosti. Do zpravodaje přispívali J. Kopáč, E. Zábrana, L. Strádal, A. Tomíček, G. Kobliha, J. Zábranová a jiní. Měsíčník měl podobu tištěných sešitů, jejichž obálky se barevně odlišovaly, ilustrace byly obměňovány. V této podobě vycházel sborník do roku 1948.

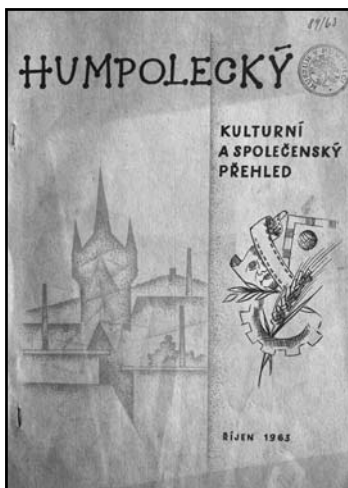
Nástupce sborníku: „**Humpolecký kulturní a společenský přehled**“, jehož první číslo vyšlo v říjnu 1963, byl označen jako první ročník. Na jeho vydávání se podílely Závodní klub ROH Zálesí ve spolupráci s kulturní komisí Městského národního výboru. Od roku 1967 byl oficiálně přejmenován na **Humpolecký zpravodaj**.

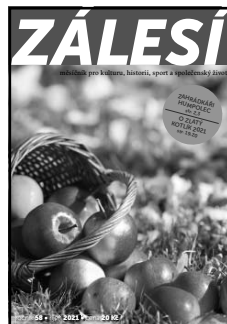
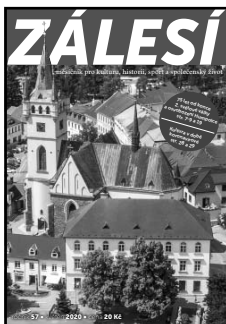
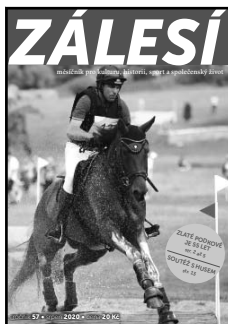
Přehled formátu A4 se psal na psacím stroji, na vrchní straně byla kresba kostela

sv. Mikuláše, později se formát zmenšil na velikost A5, který se dále zužoval a s rokem 1984 se opět vrací k velikosti A5. Původně byl množen na cyklostylu a od roku 1971 vznikal v tiskárně. Postupně se vzhled obálky měnil, rozšiřuje se i obsahová forma, vznikají nové rubriky a kapitoly.

Od počátku až do konce roku 1992 redigoval Humpolecký zpravodaj František Novák, dlouholetý právník podniku Sukno. V roce 1993 se ujímá zpracování zpravodaje Alena Hrachová a tehdy se mění hlavně jeho vizuální podoba. Obálka zpravodaje je ohraničena zelenou barvou a celou titulní stranu pokrývají různé záběry Humpolce. Zařazují se články z prostředí humpoleckých škol a jiných společenských organizací, příspěvky pojednávající o historii a životě významných osobností se stávají pevnou obsahovou součástí pravidelných rubrik.

V podobném duchu pokračuje Zálesí i v době, kdy se v srpnu 2002 stává redaktorkou Ludmila Trnková, vedoucí humpolecké knihovny. Koncepte Zálesí se rozšířila zejména o články místních historiků – Pavla Holuba, Vladimíra Staňka nebo Zdeňka Škrabánka, kteří zde publikují

do dnes, a ještě více se prohloubila spolupráce se školami, studenty, seniory, spolky. Ludmila Trnková vytvářela měsíčník Zálesí společně se Zdeňkou Komrsovou do ledna 2019. I v tomto období dostávaly obálky periodika zajímavou podobu, a to zejména díky fotografiím Martina Sýkory. Od února 2019 se redakční práci postupně věnovaly Linda Sýkorová, Aneta Slavíková, současnou

redaktorkou je Zuzana Holčíková. Zálesí vychází pod drobnohledem redakční rady, složené z odborných a pravidelných příspěvů, včetně hlavní redaktorky. Všechna čísla měsíčníku Zálesí jsou uložena v muzejní knihovně v budově Muzea dr. Aleše Hrdličky a jsou zde k nahlédnutí případným zájemcům. K dispozici jsou také čtenářům Knihovny Jiřiny Zábranové.

JARNÍK, LETNÍK, PODZIMNÍK, A ZIMNÍK

Vážení čtenáři, dovolte mi v tomto příspěvku, věnovaném počátkům, změnám a cestě humpoleckého zpravodaje až sem, sdělit vám také nové informace kolem plánované proměny toho periodika. S rokem 2022 se změní především frekvence vydávání. Zálesí se stane čtvrtletníkem a každé číslo tak otevře jedno roční období. Jak jsem již naznačila v názvu tohoto odstavce. Berte to, prosím, za pouhé mé osobní označení, které mi přišlo na první dojem nápadité a trefné. Důležité je zmínit, že humpolecký zpravodaj bude vycházet spolu s Radničními listy, tudíž se dostane, navíc zdarma, až do schránek všem obyvatelům Humpolce a jeho místních částí, případně dalším zájemcům z řad předplatitelů. Chystáme také kompletní vizuální proměnu titulní strany a pak samozřejmě i celého formátu. Můžete se těšit na nové i staronové rubriky. A vůbec! Máte se rozhodně na co těšit

a být nač zvědaví. Budeme rádi, pokud nám zachováte svou čtenářskou přízeň. Jsme přesvědčeni o tom, že změny kolem periodik se zkrátka dějí a vždycky děly, a proto věříme, že nové Zálesí dostane zelenou jak od svých věrných čtenářů, tak od těch nových, kteří si v tradičním čtení z našeho regionu najdou to své.

Zuzana Holčíková
Dagmar Kluchová,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky
Ludmila Trnková,
Knihovna Jiřiny Zábranové

Pozn. redakce: Veškeré informace kolem humpoleckého zpravodaje Zálesí naleznete i na webovém portálu www.infohumpolec.cz.

Pozn. redakce: Některé části textu o historii periodika byly již použity v jednom z předchozích vydání Zálesí. Částečná obměna textu byla původním autorem předem schválena.

JULIAN NORTON – ZVĚROLÉKAŘ Z YORKSHIRU

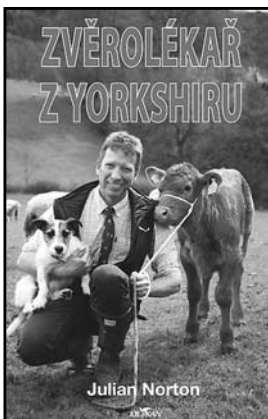
V této knize Julian čtenářům zprostředkovává ničím nepřikrášené zážitky z Veterinárního střediska Skeldale. Je to bouřlivá směs vítězství, okořeněná zklamáním. James Herriot mnohokrát opakoval, že se v jedné chvíli cítil jako největší zvěrolékař na Zemi, aby si vzápětí připadal jako ten největší idiot. Což je výstižně doloženo v Julianově knížce, jak čtenář brzy zjistí, avšak nezdary se nijak nepodepsaly na jeho nadšení pro obor. Láska k profesi je zřejmá z každého řádku. Po úspěšném zákroku, přichází euforie, když události nejdou podle plánu, tak si zoufá. Netají se ani svým názorem na důležitá témata

Jim Wight, BVMS, MRCVS – syn Jamese Herriota – v předmluvě knihy, str. 11)

Julian Norton je britský veterinární lékař ve smíšené praxi v Severním Yorkshiru. Zde žije se svou rodinou – manželkou Anne a dvěma syny – Jackem a Archiem. Vedle veterinární praxe se věnuje také psaní knížek a filmografii.

Ve své knize Zvěrolékař z Yorkshiru popisuje, jak už od svého dětství miloval přírodu, zajímal se o zvířata a věnoval se sportu. Po odmaturování na střední škole začalo jeho šestileté veterinární studium v Cambridgi. Oproti současnosti byly tehdy první tři roky studia zasvěcené pouze teorii, teprve potom se studenti dostávali k praxi. Po promoci na pár týdnů nastoupil jako zastupující lékař v Thursu. Poté se mu naskytlá šance prvního opravdového zaměstnání v Thirsku, kde jedním ze spolumatitelů byl Jim Wight, syn Alfa Wighta známého pod pseudonymem James Herriot. A zde se začíná odehrávat jeho kariéra.

Knihy je rozdělena do dvaceti kapitol, některé jsou úsměvné, jiné méně veselé. Například se musí vypořádat s telicí se krávou,

kteří první mládě porodila mrtvé, druhé telátko přicházelo na svět obrácenou polohou a bojovalo o život. V jiné kapitole popisuje příběh paní a jejího koťátka, které se půl hodiny pralo v pračce. V další pak vypráví příběh o pejskovi, který svému majiteli sežral umělý chrup. Zaujme i kapitola o peripetiích při kastrování mladých býčků. V jednom z příběhů se dozvíte o Julianově strachu z plazů, kdy je povolán do domu, aby vyšetřil velkého černého hada. Myslí si, že je had v hlubokém spánku,

a tak majitelům doporučí, ať hadovi zapnou lampu, která ho má zahřát a probudit ze spaní. Při kontrole za týden, však zjišťuje, že had už byl dávno mrtvý a vlivem ohřívací lampy se pomalu vařil.

Ne všechny příhody jsou však veselé, obzvláště pak epidemie slintavky a kulhavky, která vypukla ve Spojeném království v roce 2001, při níž spousta farmářů během chvilky přišla o své chovy dobytka, leckdy celoživotní náplň a živobytí.

Dozvíte se také, že Julian není pouze nadaný zvěrolékař, ale také vášnivý sportovec.

Ve svém volném čase se věnuje jízdě na kole, běhu, triatlону, horolezectví. V roce 2010 vytvořil spolu s bývalým olympijským veslařem Rogerem Brownem světový rekord ve 24hodinovém tandemovém halovém veslování. Zúčastnil se britského závodu Ironman, kde skončil v top 50, reprezentoval Velkou Británii v evropském duatlónu a na mistrovství Evropy v triatlónu.

Chcete-li si přečíst další zajímavé a nevšední příběhy z Julianova života a praxe, pak tento titul najdete v městské knihovně, stejně tak i jeho další knihu Zvěrolékař v akci.

Veronika Marková,
Knihovna Jiřiny Zábrankové

Literatura: NORTON, Julian. *Zvěrolékař z Yorkshiru*. Frýdek-Místek: Alpress, 2020. 240 stran. ISBN: 978-80-7633-200-3

DĚTEM SE V KNIHOVNĚ LÍBÍ

Slavnostním přestřizáním pásky předalo v pondělí 1. listopadu 2021 město Humpolec Knihovně Jiřiny Zábranové a zejména nejmladší čtenářské veřejnosti moderní dětské oddělení. Máme radost, že se nové

Symbolickou pásku přestřihli místostarostka A. Kukrechtová, za Humpoleckou stavební M. Novák a vedoucí knihovny L. Trnková

Nové dětské oddělení

Foto ze zahájení

prostory setkávají s velkým zájmem dětí i jejich rodičů. Před začátkem výpůjční doby je pravidelně navštěvují také humpolecké školy a školky. Velké poděkování patří všem, kteří se na realizaci tohoto projektu podíleli. Děkujeme také Základní umělecké škole Gustava Mahlera – řediteli školy Josefovi Jirků, Lucii Honzlové, jejímu pěveckému sboru a třetákům ze Základní školy Hradská, kteří se pod vedením paní učitelky Lucie Brabcové účastnili programu při otevření knihovny.

Ludmila Trnková,
vedoucí Knihovny Jiřiny Zábranové

POZVÁNKA DO KNIHOVNY

Pátek 26. 11., 17.00 hod. ...a vánoční přichází čas. VĚNCOVÁNÍ S KNIHOVNOU
Výroba adventních věnců s Veronikou Novákovou. Nutná rezervace míst. *Volnočasový klub Doupě.*

1. 12. – 29. 12. HLEDÁNÍ VÁNOČNÍHO KOUZLA

Přijďte si za pomoci knižní hry připomenout, co je o Vánocích důležité. Otevírací doba dětského oddělení. *Dětské oddělení knihovny.*

13. 12., 17.00 hod. POHÁDKA O TOM, CO DĚLAJÍ NOČNÍ SKŘÍTKY

Předvánoční předčítání pro děti a jejich rodiče. Čte starosta města Karel Kratochvíl. *Dětské oddělení knihovny.*

20. 12., 17.00 hod. ANDÍLKOVO VÁNOČNÍ PUTOVÁNÍ

Předčítání pro děti a jejich rodiče. Čte Monika Chmilová z Českého rozhlasu Vysočina. *Dětské oddělení knihovny.*

20. 12. a 22. 12., 9.00 a 13.00 VÁNOČNÍ HVĚZDA A SPLNĚNÁ PŘÁNÍ

Při vstupu do knihovny si můžete vyslechnout vánoční pohádky, které namluvila spisovatelka Zuzana Pospíšilová.

TROJNOŽKA

Tento železný kotlík na třech nožkách (opatřený rukojetí) vyráběli dříve kováři. Měl různou velikost s odpovídající rukojetí. Jeli-kož se používal k vaření na otevřeném ohni, měl zespuďu přikova-
né tři nožičky – od-
tud název trojnožka. Trojnožku dříve lidé používali především v tzv. černé kuchyni.

A co to vlastně byla černá kuchyně? Býval to vyhrazený prostor v domě, kde se při-
pravovalo jídlo na otevřeném ohništi. Na zámčích a hradech se jednalo o samostatné prostory mimo obytné části. Kuchyně zpravidla neměla okna. Pokud ano, tak spíše ve větších šlechtických sídlech. Prostor mívá klenutý strop, na němž spočíval trychtýřovitý komín, do kterého stoupal kouř. Nicméně ani komín nezabránil tomu, aby byly zdi za-
čouzené a „zčernalé“. Proto se tedy této „kuchyni“ říkalo černá. Aby plamen nešlehal vysoko a nezapálil

saze, topívalo se zejména štěpinkami. Ve stěně za ohništěm bývaly v pozdějších dobách i otvory do pekářny a ústí do kamen postavených ve světnici. Kuchyně tedy sloužila nejen k přípravě pokrmů, ale i k přikládání do kamen.

Černou kuchyni můžete vidět například na hradě Křivoklát, na zřícenině hradu Pecka či zámku v Jindřichově Hradci. Je součástí skanzenu ve Vysokém Chlumci nebo Vlastivědného muzea v Železnici. Zrestaurovaná autenticky dochovaná černá kuchyně se nachází také na jihlavské radnici. Avšak za

černou kuchyní nemusíte daleko. Nachází se i na zřícenině hradu Orlík nad Humpolcem, a také v Nápravníkově stavení v Humpolci.

„Černá kuchyně byla pěkně klenutá a komín spočíval na silných, klenutých pásech. Nejdále od komína zříme v černé kuchyni zídku 2 m dlouhou, 1 m širokou, ¾ m vysokou, která je klenuta z kamene a s podem vytváří bāňovitou prostorou pro nohy, aby se mohlo přístoupiti k samé zídce. Za ohništěm byly 4 otvory do pekářny. Velkým otvorem se sázel chléb a malým vedle velkého otvoru se svítilo loučí do pekářny, aby chléb se mohl správně vsaditi. Nad velkým otvorem byly 2 malé otvory pro kouř a tah, když se pekářna vytápěla. Pekařna byla vystrčena do velké světnice. Vedle pekářny ve světnici při samé zdi stála kamna a do těch se přikládalo z černé kuchyně, kde byl vyklenut velký otvor a nad ním menší, aby jím vycházel z kamen kouř.“

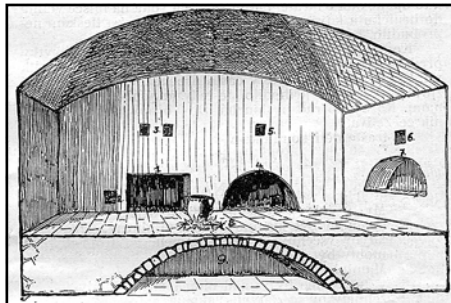
„Strop černé kuchyně často leskl se od sazi jako děmanty. Saze odstraniti byla práce kominíkova. Do komína vystupoval po žebříku, saze „šornou“ oškrabal a smetl koštětem. Na podzim, v zimě, z jara nosil kominík dlouhý plášť až po kolena, pokrytý sazemi, pod pažďím měl píku, koště a na rameně škrabadlo (šornu).“

ZÁLESÍ, rok 1926-1927, str. 6-7

Mgr. Markéta Jiříčková,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky

jedna z trojnožek, které jsou součástí národopisné expozice Muzea dr. Aleše Hrdličky

kresba černé kuchyně (Zálesí r. 1927-1928, str. 7)

Vánoční zastavení Daniely Kociánové

Výstavní sál na Horním náměstí

1. – 26. 12. 2021

Nejkrásnější svátky v roce pomalu klepou na dveře a v muzeu vám chceme čekání na ně zpříjemnit autorskou výstavou humpolecké rodačky Daniely Kociánové. Tato tradiční výstava probíhá každý druhý rok (letos je sedmá v pořadí) a i letos se můžete těšit na nové nápady a inspirace. Přímou na místě si sami můžete vyzkoušet různé výtvarné techniky a vlastnoručně si vyrobit malý dárek. Ti méně zruční si v zaplněném sále mohou mezi množstvím originálních vánočních dekorací ze slámy, korálků, kukuřičného šustí nebo papíru zakoupit malý dárek.

Kromě toho se dozvíte zajímavosti o vánoční výzdobě, tradičních zvycích i pověrách – lití olova, pouštění svíček po vodě nebo trhání barborek. Můžete si prohlédnout staré formičky na pečení cukroví, zkusit si uplést vánočku, i když jen z provázků, nebo ozdobit perníčky.

Najděte si chvíli a přijďte do muzea, kde zapomenete na předvánoční shon a nechte se vtáhnout do vánoční atmosféry.

Výstava bude zpřístupněna mimořádně i o víkendech včetně 25. a 26. prosince od 13 do 16 hodin.

*Dagmar Kluchová,
Muzeum Dr. A. Hrdličky*

JAN SLUNÍČKO

(18. 12. 1816 Praha – 14. 9. 1894 Humpolec)

Jan Sluníčko se narodil v Praze, kde studoval farní školu v Emauzích a německou, evangelickou školu. Také působil jako varhaník v evangelickém sboru. Tato profese by ho však neuživila, proto se začal učit v kupeckém závodě, odkud později přešel do ryteckého závodu. Po prodělání cholery se již do učení nevrátil a začal znovu navštěvovat varhanickou školu a přípravku pro učitele. V této profesi pak stále prohluboval své vzdělání. Byl šířitelem myšlenek J. A. Komenského a K. S. Amerlinga a jako člen jeho spolku Budeč se snažil organizovat vzdělávání českého učitelstva a zlepšit a zpřístupnit vzdělání všem. Po ukončení činnosti Budče se Sluníčko přestěhoval do Humpolce.

Bylo mu nabídnuto místo pedagoga na evangelické škole, kam nastoupil roku 1847. V té době byla stará evangelická škola na Zichpili již ve velmi špatném stavu, výuka v nové škole na Českém městě začala až v roce 1852.

Jan Sluníčko v roce 1850 založil a do roku 1856 vydával desetkrát ročně časopis s názvem Včelka. Byl to první časopis určený pro děti a mládež. Obsahoval naučné články, různé rady, básně a hádanky. Byl také zakladatelem nedělní školy pro dospělé a Penzijního ústavu pro vdovy a sirotky po učitelích. Podílel se na založení prvního dělnického spolku s názvem Školka a byl jedním ze zakladatelů Jednoty na ochranu zvířat.

Za celoživotní činnost obdržel od českého místodržitelství titul „Vzorný učitel“, a čestný dekret. Od vlády ve Vídni pak roku 1883 dostal „Zlatý záslužný kříž s korunou“. Byl rovněž jmenován čestným občanem Města Humpolce. Učil čtyřicet let až do roku 1887, kdy odešel na odpočinek. Zemřel v roce 1894 v Humpolci.

V roce 1926 byla Janu Sluníčkovu na budově bývalé evangelické školy odhalena pamětní deska.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

(31. 10. 1821 Havlíčkova Borová – 29. 7. 1856 Praha)

Český spisovatel, politik a novinář se narodil v Borové u Německého Brodu v kupecké rodině. V Německém Brodě vystudoval premonstrátské gymnázium a ve studiích pokračoval na filozofii v Praze. Poté vstoupil do arcibiskupského semináře, odkud byl však vyloučen. Od roku 1842 působil jako vychovatel v rodině univ. profesora v Moskvě. Studoval zde ruskou literaturu, překládal nejen ruská díla a vytvořil na osmdesát epigramů. Ruské společenské poměry ho ale velmi zklamaly a po dvou letech se vrátil zpět.

V roce 1846 se stal redaktorem Pražských novin a jejich přílohy Česká včela, kde apeloval na soudržnost Čechů a Slováků a žádal jejich rovnocenné postavení s Němci. V roce 1848 založil Národní noviny, ve kterých prezentoval své politické názory a kritizoval rakouskou vládu. Díky němu měly noviny velký vliv na české veřejné mínění. V roce 1849 byl soudně vyšetřován a o rok později bylo vydávání novin zastaveno. Začal poté v Kutné Hoře vydávat týdeník Slovan, který se ale nesměl šířit mimo město. Po jeho zastavení žil se svou rodinou v Německém Brodě.

V červnu 1848 se stal Havlíček poslancem říšského sněmu. Byl zvolen v mnoha městech, ale vybral si právě humpolecký obvod. Humpolec navštívil 15. července a z okna tehdejší radnice promluvil ke svým voličům. Ubytován byl u Jakuba Smrčky v č. p. 35. Svého mandátu se však vzdal již v prosinci téhož roku.

V roce 1848 se oženil s Jülií Sýkorovou a v prosinci se jim narodila dcera Zdenka. Manželka však v roce 1855 zemřela.

Za svoje politické postoje byl několikrát zatčen a v roce 1851 byl poslán do vyhnanství do Brixenu. Zde se věnoval studiu, překladatelství a literární tvorbě. Propuštěn byl v roce 1855 s podlomeným zdravím a v červenci 1856 zemřel.

Je považován za zakladatele české moderní žurnalistiky a svou básnickou tvorbou výrazně ovlivnil vývoj české satiry.

V Humpolci byla v roce 1956 u příležitosti 100. výročí úmrtí K. H. Borovského odhalena pamětní deska na budově spořitelny.

*Dagmar Kluchová,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky*

Před 100 lety se začala budovat vodní nádrž Sedlice na řece Želivce, dokončena byla v roce 1927. K vodnímu dílu patří přehradní hráz s mostovkou, které byly v roce 2012 prohlášeny kulturními památkami České republiky, tlaková štola, vyrovnávací nádrž u Želiva a elektrárna.

Krásy okolí vodní nádrže přibližuje čtenářům Antonín Smíšovský, který o Želivce, budování přehrady a dalších stavbách na řece napsal před 90 ti a více lety do Zálesí několik zajímavých článků.

Ant. Smíšovský.

OD SEDLICKÉ PŘEHRADY

Zatopením údolí řeky Želivky u Sedlice se změnil ráz tohoto krásného kraje. Voda vystoupila až pod Milotice u Kletečné a na druhé straně pod mlýn Břečovy. Celá hladina vodní nádrže má rozlohu 35 ha. Nádrž obsahuje 2 miliony m³ vody. U hráze je největší hloubka 14 m. Mnozí z Vás, milí čtenáři, viděli jste tu klidnou hladinu, poseděli jste si na travnatém břehu nebo na omšelém balvanu, také někteří pookřáli jste v jejich chladných vlnách. Ale málo je těch, kteří ji obešli celou, prohlédli si ji se všech stran. Nuže, až se přiblíží krásné dni letní, přijďte k nám na celý týden se svými drahými a obejděte si ji, abyste zjistili ty nové půvaby našeho milého Zálesí. Kolem přehrady byla zřízena pohodlná cesta zemským nákladem. Turistický klub v Pelhřimově vyznačil při ní turistické značky na stromy a balvany, proto každý může jistě cestovat i nemusí se obávat, že by zabloudil.

Začneme u přehrady a prohlédneme si mohutnou hráz s postranními kaskádami (stupňovitými stěnami). Když přetéká voda přes korunu hráze, je pohled na ni velkolepý, neboť voda padá s výše za ohlušujícího hukotu a při tom se na stěnách hráze třítí na miliony kapek, které ve sluneční záři se lesknou duhovými barvami přímo pohádkově. Potom jdeme po levé straně lesem Šimonicemi pomalu vzhůru. V klidné hladině se odráží modrá obloha, vlnka za vlnkou si dovádívě hopkuje. Břehy, zarostlé mladými břízami, doplňují úchvatný obraz. Přicházíme k místu, kde na druhé straně

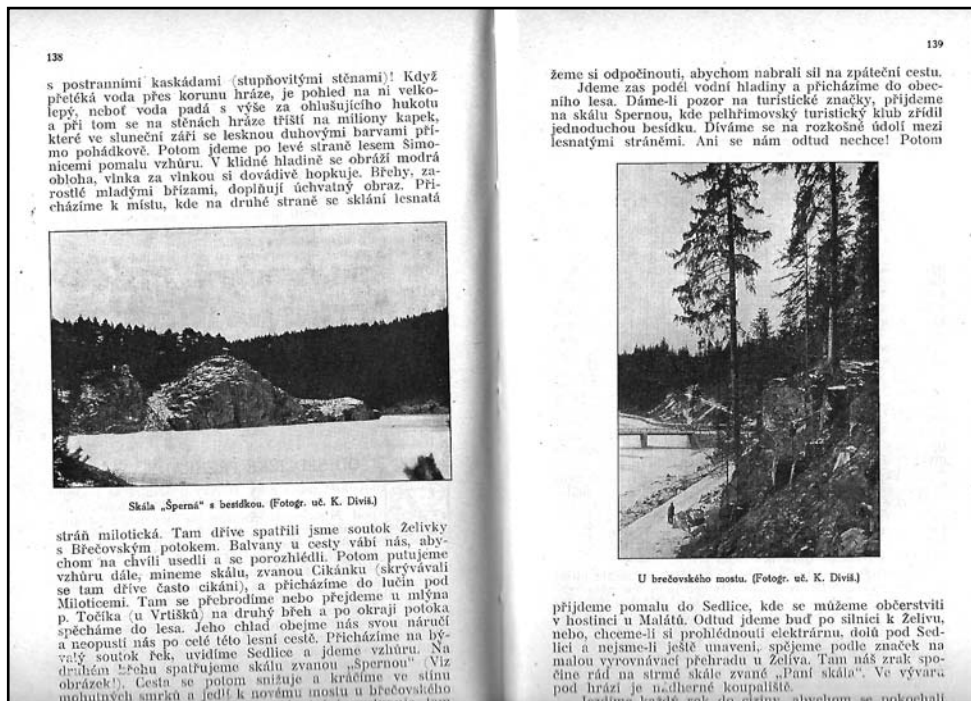
se sklání lesnatá stráň milotická. Tam dřívě spatřili jsme soutok Želivky s Břečovským potokem. Balvany u cesty vábí nás, abychom na chvíli usedli a se porozhlédli. Potom putujeme vzhůru dále, mineme skálu, zvanou Cikánka (skrývali se tam dřívě často cikáni), a přicházíme do lučin pod Miloticemi. Tam se přebrodíme nebo přejdeme u mlýna p. Točíka (u Vrtišků) na druhý břeh a po okraji potoka spěcháme do lesa. Jeho chlad obejme nás svou náručí a neopustí nás po celé této lesní cestě. Přicházíme na bývalý soutok řek, uvidíme Sedlici a jdeme vzhůru. Na druhém břehu spatřujeme skálu zvanou „Špernou“ (Viz obrázek). Cesta se potom snižuje a kráčíme ve stínu mohutných smrků a jedlí k novému mostu u břečkovského mlýna (Viz obrázek). V lesnaté stráni vystupuje tam skála „Kyselák“, celá pěkná od lišejníků. Tam můžeme si odpočinout, abychom nabrali sil na zpáteční cestu.

Jdeme zas podél vodní hladiny a přicházíme do obecního lesa. Dáme-li pozor na turistické značky, přijdeme na skálu Špernou, kde pelhřimovský turistický klub zřídil jednoduchou besídku. Díváme se na rozkošné údolí mezi lesními stráněmi. Ani se nám odtud nechce! Potom přijdeme pomalu do Sedlice, kde se můžeme občerstvit v hostinci u Malátů. Odtud jdeme buď po silnici k Želivu, nebo, chceme-li si prohlédnouti elektrárnu, dolů pod Sedlici a nejsme-li ještě unaveni, spějeme podle značek na malou vyrovnávací přehradu u Želiva.

Tam náš zrak spočine rád na strmé skále zvané „Paní skála“. Ve vývaru pod hrází je nádherné koupaliště. Jezdíme každý rok do ciziny, abychom se pokochali krásnými krajinami a vzpomíná-

me potom na ně dlouho. Avšak naši přední povinností je, abychom poznali naše kraje, které si nikterak nezadají s cizími, ba často je ještě předčí.

Jaroslav Machotka

Měsíčník Zálesí, jak možná víte, tímto číslem a v této podobě končí. Je nepochybně škoda, že zájem čtenářů se přesunul jinam. Zálesí vlastně bylo, kromě Radničních listů, jejichž název už předem určuje jejich zaměření, jediným periodikem, které v Humpolci vycházelo, periodikem s více jak stoletou tradicí, v jistém ohledu nenahraditelným. Já sám jsem do něho přispíval desítky let aktuálními zprávami o činnosti šachového oddílu a posledních patnáct let pravidelně rubrikou „Co se psalo v Zálesí“. Dělal jsem to rád a pokud jste někteří byli jejími pravidelnými čtenáři, cítím určitě zadostiučinění, asi stejně, jako řada dalších přispěvatelů. Jaké bude budoucí zaměření Zálesí, které má čtvrtletně vycházet jako příloha Radničních listů, ví asi dnes málokdo. Kratší obsah, zcela zmizí některá témata, bude zdarma.... Já už se na jejich „nové“ podobě podílet nechci. Loučím se tímto se čtenáři Zálesí a přeji jim, aby i v příštích létech nacházeli na jeho stránkách hodně zajímavého čtení.

Jaroslav Machotka

„NEMOC KOLENATÁ“ V HUMPOLCI A OKOLÍ

„Toho roku 1832 byla v Humpolci [tak] silná nemoc kolenatá, že mnoho lidu starého [i] mladého [s] sebou vzala.“ Dočteme se v edici Kamarýtovy kroniky, která popisuje očima autora dění na Humpolecku v polovině 19. století. Kronikář považoval za podstatné zmínit tuto skutečnost ve výčtu důležitých událostí svého života, než se dostal k úkolu popsat, jak v našem městě probíhal rok 1848 a následné roky.

Nebyl sám, kdo vzpomínal na tyto chvíle. „Roku 1832 dne 12. října vypukla ve městě, pak v Čejově, Plačkově, Vilimově, Světlíci a Humpoleckém dvoře cholera, a trvajíc do 8. prosince zachvátila do 300 osob, vlastně 195, o kterýchž lékař dal lístky, že na cholera zemfeli; neboť bylo přikázáno, aby se o všech na cholera zemřelých nepsal, jak skutečně byla pravda.“ Tento zápis najdeme v knize Jeronýma Jana Nepomuka Solaře Paměti města Humpolce. Proč se tento rok a epidemie cholery zapsaly tak výrazně do paměti lidí? Po padesáti letech, kdy se obyvatele našich zemí zbavili pravidelně se vracejícího nebezpečí morové nákazy, to byl první výrazný střet s novou epidemií, „jež se velice rychle šířila a byla postrachem lidstva po celé 19. století“. Tak o choleře ve svém článku píše historička Elizabeth Ryšavá Alvarezová.

Připomíná, že se většinou mluví o deseti pandemiích cholery, ale někdy se u odborníků liší časová rozmezí jednotlivých pandemií i vracející se vlny nemoci. První z nich proběhla v letech 1816–1826 v Asii, šířila se ze své „domoviny“ delty řeky Ganga v Indii. Zatím poslední epidemie proběhla v roce 2015 a zasáhla především Irák. Evropané získali první zkušenosti s cholera v roce 1826. Někteří ji nazývali „modrou nemocí“ (podle promodralých rtů a kůže nakažených, viz obr. 1, mladá Benátčanka před onemocněním a po něm),

obr. 1

jiní „dávivou úplavicí“ (podle nemoci, kterou již znali), později se vžil název cholera (z řeckého kholere, odvozeno z řeckého khol, tedy žluč, a rhein, tedy plynout, pojem, jenž se užíval již dříve pro průjmová onemocnění).

Bezprostřední ohrožení obyvatel Evropy přinesla ale až další vlna řádící v letech 1829–1852 napříč kontinentem. Cesta nemoci do Čech vedla z Persie, odkud ji cestovatelé přenesli do Ruska. Ruští vojáci

následně do Polska při potlačování povstání Poláků proti ruské nadvládě. Přes Halič se pak nákaza dostala do východních Čech. Epidemie zdánlivě končí roku 1832, o čtyři roky později se ovšem objevuje její druhá vlna. Roku 1846 se nemoc vrátila přes Rusko zpět s daleko větší intenzitou. Nákaza se následně rozšířila i do

Jižní a Severní Ameriky. Epicentrem zůstávala Asie, kde byly i největší ztráty na životech.

Třetí vlna do Čech dorazila z Asie přes Rusko roku 1854, v Evropě s ní lidé bojovali až do roku 1862. Čtvrtá vlna cholery se šířila z jihu Evropy, kam ji zavlekli muslimští poutníci vracející se domů z Mekky, přes severní Afriku se dostala na jih Francie a Itálie. České země pak postihla v období prusko-rakouské války. Předposlední pandemická vlna na našem území se dostala do Evropy v osmdesátých letech 19. století. Tehdy byl odhalen hlavní zdroj nákazy – kontaminovaná voda (obr. 2). Poslední výrazné napadení cholera proběhlo v Evropě v letech 1902–1909.

Na našem území se s onemocněním jako první setkali lékaři vyslaní monarchií do Haliče čelit tam neznámé naze. Ačkoliv se lékařská obec s nemocí obeznámila, nebyla uspokojivě odhalena příčina nákazy, ani způsob léčby. Předpokládalo se, že se nemoc šíří vzduchem. Na podzim roku 1831 byly zaznamenány první případy cholery ve východočeských Králíkách.

obr. 2

Státní aparát monarchie epidemii čelil s pomocí tzv. Generálních zdravotních řádů (1752–1753), které příslušným zdravotnickým orgánům dávaly pravomoci, aby všemi prostředky dokázaly bránit šíření nemoci. Toho bylo využito i při pandemii cholery, kdy byla sestavena zdravotní komise, která měla s nákazou bojovat. Byly vydány informační spisky pro širokou veřejnost s tehdy známými poznatky o nemoci (jak se chránit, jak nakládat s nemocnými, jak ulevit při příznacích apod.). Připomínaly také nutnost

dohledu lékaře na léčbu. Textů vyšlo mnoho, obsahově si byly podobné, často pesimistické, protože v některých oblastech na nemoc zemřelo až 50% populace. Během epidemie se státní orgány snažily prosadit osobu lékaře – odborníka jako nepostradatelnou autoritu a přesvědčit obyvatelstvo o nutnosti a prospěšnosti zřízení choleroých špitálů. Část veřejnosti se tehdy domnívala, že jde o prostředek vrchnosti sloužící na fyzickou likvidaci chudiny. Tato nařízení se však do běžného boje s nemocí často nepromítla. Např. v Chrudimi mezi 1. únorem a 25. zářím roku 1831 zemřelo 276 osob jen v samotném městě. Podle nařízení by měl každého pacienta prohlédnout lékař a konzultovat další postup léčby. Ale tehdy na území Chrudimského kraje (Chrudimsko, Pardubicko, Přeloučsko, část Novobydžovska a dnešních středních Čech) působilo jen 11 lékařů a 6 ranhojičů.

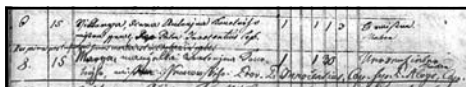
Dobové prameny se shodují na popisu vzhledu a chování nakaženého choleroou. Rozlišovala se na trojí závažnost příznaků postiženého. Nejtěžší průběh byl nazýván choleroou, lehčí atypický průběh choleroínou, nejméně závažné příznaky pak choleroovým průjemem. Šlo o tři reakce těla na později objevenou bakterii *Vibrio cholerae* (objevil 1854 italský anatom Filippo Pacini,

chybně byl za objevitele považován až Robert Koch). Díky těmto rozlišným příznakům nemoci lékaři mohli odhadnout její průběh a pravděpodobnost přežití nakaženého. Ta byla v případě rozvinutí nemoci mizivá, značné riziko úmrtí bylo i u choleroíny.

V první fázi nemoci se postižený potýkal se silným průjemem a zvracením, poté následovaly úporné bolesti hlavy. Současně nemocný trpěl bolestivými křečemi v zažívacím traktu a končetinách. Snad proto kronikář Kamarýt mluvil o „kolenaté“ nemoci, ale spíše šlo o zkomolený název „kholery“. Kůže nemocného se stávala tenkou a nepružnou, byly pod ní patrné modré žilky (někdy se prý i samovolně odlupovala), proto modré zbarvení kůže. Oběť postupně pociťovala od končetin chlad, který se rozléval do středu těla. Nemocní upadali do apatie a letargie. Nemoc provázela neustálá žízeň, kterou nešlo uhasit, ani při stálých žádostech o podání vody. Pacient rychle ubýval na váze (tělo se scvrkávalo). Měnil se i v obličejí (tzv. hippokratický výraz – propadlé oči do očních, tmavé kruhy kolem, obličej se protáhl a zešpičatěl, vystoupil nos). Kůže byla pokryta lepkavým potem. Charakteristickým rysem nemoci byla i změna hlasu nemocného (podle svědectví zní „jako vystrašené děti“).

Nemocní trpěli silnou dehydratací, ovšem lékaři se paradoxně při léčbě snažili podávat pouze minimum vody. Kvůli nevědomosti o nemoci se nemohlo vyvíjet žádné léčivo. Jak bývá zvykem, objevovaly se na trhu „zaručené léky“ a léčebné postupy. Například, že člověka ochrání před nemocí flanel (hřejivé účinky látky, nedráždil oslabenou pokožku). I lékaři totiž tehdy doporučovali hned od prvních příznaků zahřívát pacienta. Pro stejný efekt se tak třelo tělo textiliemi, balilo se do příkrývek, obkládalo se nahřátými cihlami, využívalo se horké lázně.

Jak už bylo uvedeno, měl se co nejdříve dostavit lékař. Ten mohl provést dva invazivní zákroky. Pouštění žilou, vytékala prý velice tmavá a hustá krev, nebo příkladání pijavic. Mezi neinvazivní léčebné metody patřilo podávání odvaru exotických rostlin. Někteří lékaři pacientům prováděli klystýry. Ty stejně jako pouštění žilou tělo spíše oslabovaly. Při dalším zhoršení stavu se lékař omezil již jen na podávání vody. Ve výzvě Ponaučení o cholere (vydané zdravotní komisí) najdeme pokyn, aby lékař poradil ošetřujícím, jak často mají dávat pacientovi horké koupele, zda

má pít a kolik apod. Lékař měl také prohlédnout všechny vyměšované tekutiny pacienta. Takový předpis znamenal pro lékaře dost času stráveného s jedním pacientem. Pokyny tak nemohly být naplňovány, o nemocné se většinou starali domácí ošetřovatelé, většinou tedy členové rodiny. Proto také byla většina textů pro péči o nemocné cholery adresována široké veřejnosti a ne lékařům. Lidé také často vyhledávali i rady léčitelů a bab kořenářek, či alternativní cestu homeopatie a vodoléčby. Účinnost jejich přístupů se často nelišila od těch lékařských. Jen pokud se rozhodli podávat pacientovi více vody. To některé nemocné zachránilo. Lidský organismus si tak s nemocí dokázal poradit, protože v případě konzumace čisté pitné vody nedochází k dehydrataci organismu a bakterie se vyloučí zmiňovanými agresivními průjmy a zvracením. Protože nezůstává v organismu, nedostane se většinou tělo nemocného do stádia, kdy by byl ohrožen jeho život.

O výskytu cholery v našem okolí se zmiňují krom matričních knih, kde bývá přípisek o úmrtí přímo na cholera, či kvůli průjmu (durchfall, durchlauf), na vyčerpání organismu nebo na úplavici (brechruhr), také školní a farní kroniky. O výskytu v Želivě publikoval tyto záznamy ve svém článku v Zálesi Karel Diviš: „V Želivě řádila cholera v prosinci roku 1836. Vyžádala si za obět 9 dětí a 5 dospělých. První umřel 7letý školák Josef Inkomr a s ním jeho mladší sestra a bratr. Všichni tři byli najednou pochováni. V domě

č. 74 zemřely 4 osoby. Úmrtím 61leté Alžběty Rokosové z čis. 65 nastal konec epidemie.“

Alžběta zemřela 4. ledna 1837 ve věku 61 let. Pro obyvatele tohoto domu to nebyla jediná rána předchozího roku 1836. Sklenář Ondřej Škrába (1792–1836), syn sklenáře Martina Škráby z uvedeného gruntu, manžel Alžběty roz. Rokosové ml., zemřel v listopadu ve svých 37 letech na zánět jater, manželka Martina Škráby (1748–1837) Kateřina zemřela téhož měsíce pro vodu na plicích ve 42 letech. Martin Škrába několik měsíců po ní. I to dokládá, že cholera rozhodně nebyla jediným nebezpečím 19. století. Jednou ze zmiňovaných obět cholery (zapsané jako durchfall) byla také podruhně z Želiva čp. 63 Anna Škrábová, která zemřela ve věku 38 let.

Cholera se v Želivě objevila i ve válečném roce 1866, kdy se na jejím rozšiřování podílela přesouvající se vojska. Cholera se na Želivsku objevila nejprve v Borovinách, následně v klášterním dvoře a klášteře. Rádění epidemie ustalo po polovině listopadu a vyžádalo si v Želivě 52 obětí. Těžce bylo postiženo nedaleké Poříčí, kde zahynulo 20 osob. Menší ztráty počítali také v Lískovicích, Svěpravicích, Vřesniku. Ves Brtná v okolí zůstala naopak ušetřena a nikdo zde ani neonemocněl. „Kněží želivští ochotně navštěvovali nebožáky a poskytl 75 osobám poslední útechy. Ze 120 onemocnělých zemřelo v želivské farnosti během dvou měsíců 49 dospělých a 33 dětí. Krutá to daň války!“

Podobné záznamy se dochovaly i na deskách starého kancionálu v Humpolci. Publikované byly v Zálesi: „Dne 12. září roku 1832 nastala nesmírná nemoc nazvaná kolera v městě Humpolci. Břichabolení, hlavbolení a křeče. Takže

obr. 6

Z HUMPOLECKÉHO PRŮVODCE HISTORIÍ

žádný nevydržel, za hodinu staří i mladí i děti umírali a žádný funusy se nedělaly. Začala prvně v Nr. 15 U Čápů; první zemřela Konečná, manželka Antonína Konečného. Lazaret byl tenkrát u Faltů.“ Matriční záznamy nám dokládají, že zemřela nejen manželka mistra ševcovského Antonína Konečného, ale i jeho dcera. V přípiscích je patrná i zapsaná nemoc cholera. Dům, který později vlastnil František Konečný (1838), nalezne vpravo dole u rybníka Na Hrázi, na fotografii níže (obr. 6). Vedle na fotografii pak dům čp. 113/114, U Faltů, který vlastnil v roce 1838 Dominik Falt. Zde měl být zmiňovaný lazaret pro nemocné (Opisy tohoto pramenu z kroniky katolické fary mluví o lazaretu U Háků).

Podle zpráv J. Sommera o Humpolci v roce 1840 byl ve městě už od dřívějších dob provozován špitál, také zde působil doktor medicíny a městský ranhojič. Ten se tedy musel vyrovnávat s cyklicky

se vracějící chorobou. Další záznamy o nemoci najdeme například v roce 1850 (některé označené jako úplavice). Výraznější jsou pak záznamy k době prusko-rakouské války. Podle zápisků na kancionálu měla cholera vypuknout v září roku 1866. Jednou z prvních obětí měl být význačný měšťan z domu čp. 39 Jakub Mottl. Evangelická matriční kniha také uvádí, že zemřel 7. září 1866 ve tři hodiny ráno pro „ochrnutí střev“. Katolická matrika pak zaznamenává jako první oběť cholery Kláru Stránskou, která nemocí podlehla 13. srpna 1866. Od té doby si epidemie vyžádala 105 zemřelých, u kterých byla uvedena tato příčina smrti, jen dle katolické matriky, z tehdy zapsaných 226 úmrtí roku 1866 celkem. Mezi příčinami úmrtí ostatních najdeme jiné běžné nemoci 19. století: tuberkulóza, zápal plic, tyfus, spála, ale i slabost, sešlost věkem, u dětí často psotník (tedy křeče).

Mgr. Zdeněk Škrabánek

DIVOKÉ LAHŮDKY PŘÍRODY A DOMÁCÍ LÉKÁRNA

BŘEČŤAN POPÍNAVÝ (HEDERA HELIX)

Tato rostlina je hojně rozšířena, potkáme se s ní v objetí starých zdí či vzrostlých stromů, které ji tvoří tolik potřebnou oporu. Je to symbol nesmrtelnosti, přátelství a věrnosti. A právě to jsou vlastnosti, které neodmyslitelně patří také k Vánočům. Krom toho je břečťan stálezelenou rostlinou, hodí se tedy do vánočních vazeb a dekorací.

Dlouze si břečťan popisovat nemusíme, zná ho snad každý. Podíváme se tedy spíše na pár zajímavostí a na jeho léčivé účinky. V Humpolci a jeho okolí je neodmyslitelnou součástí starých zdí Židovského hřbitova, městského hřbitova a najdeme ho i na spoustě dalších míst. Na zahradách se dá

pěstovat i jako okrasný keř, který se vyskytuje v mnoha odrůdách. Břečťan nesnese sluneční paprsky, proto je vhodné jej vysazovat ve stínu. Přesazuje se každoročně na jaře. Rozmnožuje se nejlépe za pomoci řízků, avšak jen dužnatých výhonů.

Použitelný je z břečťanu především list. Sběr listů je třeba naplánovat na jaro nebo léto. Sbírají se čerstvé zdravé listy, které se pak suší na slunci nebo ve stínu. Zahnědlé listy po usušení

odstraníme. Bobule nesbíráme, jsou pro člověka jedovaté! Listy obsahují saponiny, glykosid hederin, hederaglykosid, inosit, betakaroten, rutin, pektin, cholesterolin trísloviny, kyselinu chlorogenovou a také

jód aj. Obsah těchto látek však záleží na stanovišti i druhu.

Má sekretolytický a mírně sedativní účinek. Vnitřně je vhodný při chronických zánětech dýchacího traktu a jako prostředek k odkašlávání (při astmatu, nachlazení, kataru). Je vhodný i proti parazitárnímu onemocnění. Podporuje rovněž činnost jater a žlučového systému. Zevně se používá na rány, popálení kůže od slunce, na pohmožděliny, také odstraňuje celulitidu. Jako koupel působí proti hemeroidům. Je třeba však dbát na podávané množství, při větších dávkách se dostavuje lehká otrava. V malých dávkách zase způsobuje rozšíření cév, ve větších jejich zúžení a současně zpomalení srdečního tepu. Jedovaté bobule mohou vyvolat průjmy, ba dokonce ohrozit člověka na životě. Není vhodné jej užívat dlouhodobě.

Jak říkají vždy historici – již staří Římané...spojovali břečtan s bohem vína, Bacchem. Kromě nezbytného džbánů vína a hroznů vinné révy bylo vyobrazení tohoto římského boha doprovázeno i obrázkem břečtanu. Význam břečtanu spočíval v tom, že tvořil protiváhu alkoholu. Z historických pramenů se nám dochovala informace, že při svaření s vínem zmírňoval opilost. (Myslím však, že všechny informace z historických kronik, není třeba ověřovat. Tak raději nezkoušejte!) Z tohoto důvodu se obrázek břečtanu stal symbolem dobrého vína.

Staří Řekové se pak domnívali, že břečtan chrání před otravami. V antickém Řecku byl předáván také při svatbě satebním pářům, a to jako symbol toho, že se žena o svého muže může opřít. Bobule byly dříve používány také jako barvivo pro barvení látek a vlny. Pro první křesťany břečtan symbolizoval nesmrtelnost a věčný život.

Jako dekorace má duchovní rozměr

Třeba ve skandinávských, germánských či keltských kmenech, kde uctívali přírodu a její sílu představoval břečtan mocný symbol, protože bez strádání a ztráty zelené barvy přečkal nepříznivé období zimy.

Jejich typickou zvyklostí bylo zdobit břečtanovými věnci nebo girlandami dveře a zdi okolo schodišť či vchodu do domu – chránily tak obyvatele před vniknutím zlých duchů a nežádoucích návštěv do tepla domova. Takové aranžmá mohlo být obohaceno rovněž o jmelí či cesmínu.

Samotný břečtan se, kromě věnců a girland, hodí do různých dekorativních vazeb, také je vhodné jej umístit do vyšší vázy, protože skvěle vypadá, když z ní přirozeně visí jeho šlahouny až na stůl. Navíc se dá snadno obtočit kolem zábradlí schodiště a použít k výzdobě vánoční tabule, jako bylo zvykem v minulosti. Mimo to jde o symbol tajemné moci, věčného života, také pravé lásky a věrnosti v manželství i přátelství, a to se nejen v období Vánoc cení.

Přípravila Linda Sýkorová

BŘEČTANOVÝ NÁLEV

Nálev připravíme zalitím půl lžičky sušeného břečtanu 250 ml vroucí vody.

Necháme 10 minut luhovat a poté scedíme.

Pijeme půl šálku ráno a zbytek večer.

KRÁSNÉ VÁNOCE A KLIDNÝ NOVÝ ROK 2022.

TIPY NA PŘÍRŮSTKY DO SKAUTSKÉ KNIHOVNIČKY

Není to poprvé, co se chystám svým příspěvkem „lézt do zelí“ autorům jiných, v měsíčníku Zálesí dobře zavedených rubrik, neboť doufám, že mi i tentokrát velkoryse prominou.

Češi, Moravané i Slezané si odedávna zakládají na své sečtělosti a knihu dodnes považují za důstojný a hodnotný vánoční dar. Není divu, že knihkupectví před Vánoci praskají ve švech a knižní trh doslova přetéká novinkami. Letošní knižní úroda není skoupá ani na knížky, které by mohly ozdobit nejednu skautskou knihovničku. Uvažujete-li o neotřelém

knižním dárku pro své blízké, nechte se inspirovat následujícími řádky.

Dílo Jaroslava Foglara (1907–1999) zaujímá čestné a výjimečné místo v literární tvorbě pro děti a mládež. Foglar ve svých knihách reflektoval chlapecký svět a věk, vybudoval v nich svěbytný výchovný systém založený na romantice, ideálech a výrazných vzorech, zcela konkrétních námětech k činnosti a sebezlepšování. Přestože se vyslovené skautské prostředí objevuje jen v několika málo z nich, foglarovky přivedly na junáckou stezku početné řady chlapců a děvčat. Jaroslav Foglar byl však i autorem zakazovaným a kompletního vydání svého díla se dočkal až po Sa-

metové revoluci. Nakladatelství Blok Brno a Olympia Praha vydala v rozpětí let 1991 až

2007 v edici „Sebrané spisy Jaroslava Foglara“ soubor 27 foglarovek v jednotném formátu a grafické úpravě, všechny s ilustracemi Marko Čermáka. V současnosti spravuje autorská práva k foglarovkám Skautská nadace Jaroslava Foglara (www.skautskanadace.cz). Ta ve spolupráci s nakladatelstvím Albatros Media (www.albatrosmedia.cz) postupně vydává novou ucelenou řadu knižních titulů Jaroslava Foglara, jejichž ilustrování svěřuje výrazným současným au-

torům. Nejnověji tuto řadu doplnila kniha Pod junáckou vlajkou, která vyšla na počátku prosince 2021.

Je-li řeč o Jaroslavu Foglarovi, nelze se nezmínit o legendárním klubu Rychlých šípů. Nakladatelství Albatros Media v letošním roce vydalo pod názvem Rychlé šípky Jaroslava Foglara a Jana Fischera nádhernou knihu se souborem jejich kreslených příhod v citlivé grafické úpravě Martina T. Peciny.

S Rychlími šípky se setkááme i ve Foglarově knižní tvorbě, a to v tzv. stínadelské trilogii, kterou tvoří slavné romány Záhada hlavolamu, Stínadla se bouří a Tajemství Velkého Vonta. Rovněž tyto tituly již vyšly pod patronací

Skautské nadace Jaroslava Foglara a jejich ilustrátorem se stal naprosto skvělý Jiří Grus.

Stínadelskou trilogií se nechal v minulosti inspirovat i spisovatel Svatopluk Hrnčíř (1926–2014), který motivy Stínadel a jejich slavné vontské historie vetkl do svých tří románů s názvy *Ostrov uctíváčů ginga*, *Poklad uctíváčů ginga* a *Maják uctíváčů ginga*, jež poprvé vydalo nakladatelství Ostrov v letech 1999, 2000 a 2005 v edici Dálky. Tyto knihy jsou dnes dostupné jen v antikvariátech, ale vzhledem k tomu, že

jsou mezi sběrateli velmi vyhledávané, jsou vzácné a drahé. Výtečným počinem je proto reedice těchto titulů, s níž aktuálně přišlo pražské Nakladatelství Václav Vávra (www.intercrosse.eu). Prozatím byly vydány prvé dva díly „gingařské“ trilogie, *Maják uctíváčů ginga* však bude nepochybně následovat. Podobně pěkným počinem z téhož nakladatelství je i nástěnný kalendář pro rok 2022 s názvem *Rychlé šípy rukopisem současných kreslířů*, v němž svou představu o podobě klubu Rychlých šípů prezentuje dvanáct renomovaných ilustrátorů. Samozřejmě zde nechybí taková jména jako Marko Čermák, Jiří Grus či Jiří Petráček.

Dalším, kdo navázal na odkaz stínadelské trilogie, je olomoucký autor Josef Červinka alias J.Č. Griffin. Druhé vydání jeho knihy *Poselství ze Stínadel* vyšlo v roce 2020 v nakladatelství Albatros Media a je v knihkupectvích stále dobře dostupné. Právě opak, bohužel, platí o jejím pokračování s názvem *Poslední stínadelské tajnosti*, jež

autor vydal v roce 2017 vlastním nákladem v počtu pouhých stovek kusů a které na svou reedici prozatím stále čeká. Horkou novinkou od J.Č. Griffinova je právě vyšlá zbeletrizovaná vzpomínka na polistopadovou obnovu Junáka v Olomouci, jíž pod názvem *Třetí vzkříšení Junáka* vydala Okresní rada Junáka Olomouc a výtěžek z jejího prodeje bude využit pro potřeby tamního skautského hnutí (<https://olomouc.skauting.cz/kniha>).

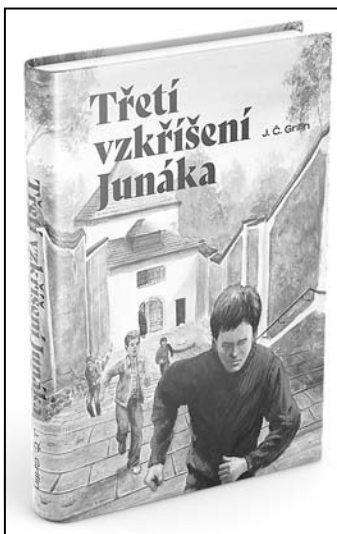
Nebylo by spravedlivé pominout mezi pokračovateli stínadelské trilogie osobu Jaroslava Velinského (1932–2012), který je známější pod pseudonymem Kapitán Kid. Svou poklonu Jaroslavu Foglarovi, s nímž se osobně znal, složil knihou *Poslední tajemství Jana T.*, která rozvíjí a v mnohém překonává zápletky naznačené, avšak dále nerozpracované, v původních Foglarových knihách. *Poslední tajemství Jana T.* vyšlo v nakladatelství Baset (www.baset.cz) již v roce 2013, avšak stále jej lze potkat na pultech knihkupectví.

Zatím nejčerstvějším titulem, který pokračuje ve Foglarově díle, je

Zkáza Jezerní kotliny od Petra Hugo Šlika. Vydalo jej v prosinci 2021 nakladatelství Albatros Media a jedná se o druhý díl, přímo navazující na známou foglarovku *Chata v Jezerní kotlině*.

Moji milí, dovolte mi, abych Vám za celé středisko Junáka v Humpolci popřál krásné a požehnané Vánoce, zdraví a spokojenost v novém roce, a pokud vás oslovil některý z výše uvedených tipů, pak i spoustu pěkných zážitků nad novou skautskou knihou.

Tomáš Horký – Horymír

PĚŠKY PRO ZDRAVÍ

Zálesí je region ideální pro pěší turistiku. Význam chůze pro vývoj člověka dokládá ve svém díle jeden z nejvýznačnějších představitelů moderní antropologie Aleš Hrdlička, rodák z Humpolce. Jeho dílo dokazuje, že člověk se od svých živočišných prapředků oddělil teprve tím, že definitivně zaujal vzpřímenou polohu a nadále používal k pohybu z místa jen nohy. Lidé v Evropě i v dalších vyspělých oblastech se za posledních sto let stali podstatně pohodlnějšími. Civilizační změny, revoluce v technice zapříčinily, že se člověk přemísťuje pěšky méně a méně. Škodí tím svému zdraví.

Dne 25.10.2021 Spolek přátel Krasoňova uspořádal v Krasoňově přednášku ing. Jana Havelky. Jeho přednáška o chatách Klubu českých a československých turistů byla vynikající propagací pěší turistiky a jejího přínosu pro tělesné a duševní zdraví člověka. Přednášející přednášel ze svých zkušeností, jelikož se ve volném čase věnoval právě pěší turistice. Po znovuoživení činnosti Klubu českých turistů pracoval ve funkci předsedy 15 let. Od roku 1994 působil jako viceprezident Evropské asociace turistických klubů, v letech 1997–2009 jako její prezident. Je autorem dvoudílné publikace *Chaty Klubu českých a československých turistů* (Vydavatelství horské literatury ALPA PRAHA, s.r.o.). Klub českých turistů dlouho soustředil výstavbu svých turistických útulen a chat do příhraničních oblastí. Českomoravská vrchovina byla opomíjena, přestože tam KČT vyznačil řadu pěších turistických tras. Svou pozornost nakonec upřel zejména na dvě nejvyšší oblasti Vysočiny – Žďárské vrchy a Jihlavské vrchy. V obou se začalo rozvíjet lyžování, což platilo zejména pro první jmenovanou oblast. Zde v roce 1922 otevřel chatu na Harusově kopci. Celodřevěná stavba připomínala svým provedením beskydské Pustevny. Chata sloužila do roku 1942. Dne 29.zář 1942 do základů vyhořela. V průběhu 2. světové války nebylo možné postavit novou chatu. Než se po válce připravila realizace projektu nové chaty, vypracované brněnským architektem Oskarem

Pořískou, přišel komunistický puč, konec Klubu českých turistů a konec plánů na stavbu nové chaty. Na místě původní chaty dnes stojí zdaleka viditelný televizní vysílač, v zimě je zde v provozu lanovka a z vrcholu vede sjezdovka považovaná za nejlepší ve Žďárských vrších. Posluchače zaujaly také osudy chaty na Čerínku v Jihlavských vrších. První veliká dřevěná chata zde byla slavnostně otevřena 29.června 1913. Slavnosti se zúčastnilo asi 300 osob v čele s poslancem Karlem Baxou (pozdějším pražským primátorem). Druhá, také dřevěná chata, byla postavena Turistickým klubem Čerínek dle projektu V. Fikara a slavnostně otevřena dne 2.zář 1923 za účasti několika tisíc lidí z okolí. Tato druhá chata lehla popelem v roce 1933. Turistický klub Čerínek rozhodl o postavení třetí chaty tentokrát s tím, že bude z cihel a kamene. O tom, že se stavělo rychle, svědčí slavnostní otevření chaty již 9.zář 1934. K otevření chaty se sešlo přes 2 tisíce lidí, účinkovala zde hudba jihlavské posádky a pěvecký sbor Foerster. Po roce 1948 chata připadla pod správu tělovýchovných zařízení ČSTV. Chata nebyla příliš dobře udržována, v roce 1976, kdy v ní přednášející Ing. Havelka byl ubytován, byla již ve špatném stavu. Nakonec ČSTV rozhodl, že se chata zbourá. Stavba čtvrté chaty na Čerínku byla dokončena těsně před sametovou revolucí. Chata má tři patra, v nich celkem 22 dvou – a více lůžkových pokojů, na každém patře společná sociální zařízení, v přízemí pak kuchyni, velkou jídelnu a salonek. V rámci restitučních zákonů byla chata vydána odboru KČT Čerínek Jihlava. V okolí chaty Čerínek vede stejnojmenná naučná stezka s nejvyšším bodem Přední skála (714 m). Z jejího vrcholu je pěkná vyhlídka.

Ve své přednášce Ing. Jan Havelka neopomenul ani jiné chaty. Jen v letech 1895 až 1928 jich KČT (KČST) provozoval celkem 47. Bohužel čas vymezený pro přednášku rychle uběhl. Pane Ing. Jane Havelko, děkujeme za přednášku. Snad se ještě sejdem.

dr. Michael Vopravil, Spolek přátel Krasoňova

FILMOVÝ TIP

TAJEMSTVÍ STARÉ BAMBITKY 2

V království vládne král Jakub (Tomáš Klus), královna Anička (Kamila Janovičová) a rodina se rozrostla o zvědavou princeznu Johanku (Valentýna Bečková). Ta nejraději tráví čas u milujícího dědečka Karaby (Ondřej Vetchý), který se rozhodl věnovat už jenom hrnčířskému řemeslu. Zlotřilí rádcové Lorenc (Jiří Lábus) a Ferenc (Miroslav Vladyka) byli vyhnáni z království, potloukají se po světě a vymýšlejí, jak se pomstít. Rozhodnou se pro své pikle využít mladou, nezkušenou královnu Julii (Veronika Khek Kubařová) ze sousedního království.

Že by nastal čas oprášit tajemnou bambitku, která doposud ležela dobře ukrytá a povolat na pomoc loupežníka Karabu? Kdo však ví, kde mu je konec? A není to jenom pohádka pro malou princezničku? Lorenc a Ferenc nastraží spolu s pomocníkem Václavem (Noid Bárta) na Karabu důmyslnou past. Je potřeba spojit síly, aby spravedlnost a láska konečně zvítězily. Tajemství

staré bambitky je jednou z nejspěšnějších českých pohádek posledního desetiletí. Premiéra se uskutečnila na obrazovkách České televize 25. prosince 2011 a tehdy ji vidělo přes dva miliony diváků. Během posledních let se na televizních obrazovkách objevila osmnáctkrát a každá repríza se dočkala velkého diváckého ohlasu. Druhý díl využívá většinu postav známých z prvního příběhu a představuje některé nové. Film s atraktivním hereckým obsazením bude vtipnou i napínavou podívanou pro malé i velké diváky s chytlavými písničkami Václava Noida Bárty.

V NAŠEM KINĚ UVIDÍTE

9/12 OD 17:00 PREMIÉRA

11/12 OD 17:00

12/12 OD 17:00

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK ZAHÁJEN.

POZVÁNKA DO KINA

PROGRAM KINA – PROSINEC 2021

Středa 1/12 17:00

ČERTOVINY – ZIMNÍ KINO

Čerti se jen hemžili, ale protože si k práci neuměli šikovně zajít, navzájem si překáželi a klopýtali jeden přes druhého, prostě hotový bláznec. Toho zmatku využili dva mladí čerti, kteří schválně ještě víc při uklizení překáželi. A pak se to stalo. Jeden zakopl, padl na druhého a oba povalili kotel s hříšnou duší. Bylo zle! Lucifer se rozhodl pro trest – čerti musí jít na svět a každý přivést do pekla jednu hříšnou duši. Pak jim bude odpuštěno.

Hrají: J. Prachař, D. Benedikt, K. Dobrý. Režie: Z. Troška.

Vstupné: ZDARMA • Pohádka • Pro děti • 101 min • CZ • Promítáme před MIKÁDEM

Sobota 4/12 20:00 • Neděle 5/12 20:00

KLAN GUCCI – titulky

Klan Gucci je inspirován šokujícím skutečným příběhem impéria italského módního domu. Tři desetiletí rodinné historie, v níž nechybí láska, zrada, dekadence, pomsta ani vražda, skládají dohromady mozaiku toho, co všechno s sebou nese slavná značka Gucci.

Hrají: L. Gaga, A. Driver, J. Leto. Režie: R. Scott.

Vstupné: 130,- Kč • Drama • od 15 let • 180 minut • Titulky • Koprodukční

Úterý 7/12 9:30

DENÍČEK MODERNÍHO FOTRA – MIMIKINO

Někdy vás život náhodně dostane do situace, kterou nečekáte, ale musíte se s ní vyrovnat jako chlap! Nataša a Dominik se neplánovaně stanou rodiči. Nataša, úspěšná designérka hraček pro děti, dokáže rodinu lépe finančně zabezpečit, a tak se dohodnou, že hlavní část péče o novorozence převezme jako otec na mateřské dovolené Dominik.

Hrají: J. Mádl, T. Ramba, L. Hejlík. Režie: J. Haluza.

Vstupné: 60,- Kč • Komédie • 100 min • CZ • 60 Kč • MIKÁDO, MALÁ SCÉNA

Čtvrtek 9/12 17:00 • Sobota 11/12 17:00 • Neděle 12/12 17:00

TAJEMSTVÍ STARÉ BAMBITKY 2

Příběh napraveného loupežníka Karaby, jeho odvážné dcery Aničky, trochu nešikovného prince Jakuba a dalších postav, opustili tvůrci ve chvíli, kdy každá pohádka končí. Zlo bylo potrestáno, dobro zvítězilo a s ním i láska Aničky a Jakuba. A po letech... Z Jakuba je král, z Aničky královna a rodina se rozrostla o zvědavou princeznu Johanku.

Hrají: T. Klus, K. Janovičová, O. Vetchý. Režie: Ivo Macharáček.

Vstupné: 140,- Kč • Pohádka • 100 min • CZ

Středa 15/12 9:30

ZÁTOPEK – SENIOR KINO

Výpravný film režiséra Davida Ondříčka, věnovaný nejen sportovnímu, ale i životnímu příběhu jednoho z největších světových atletů všech dob, čtyřnásobného olympijského vítěze, Emila Zátopka. Příběh o vítězstvích v lásce i ve sportu, k nimž je třeba především velké srdce.

Hrají: V. Neužil ml, M. Issová, J. Frechville. Režie: D. Ondříček.

Vstupné: 60,- Kč • Životopisný • 130 min • CZ

POZVÁNKA DO KINA

Středa 15/12 17:00

POSLEDNÍ ARISTOKRATKA – ZIMNÍ KINO

Rodilý Newyorčan Frank získá v restituci díky svým šlechtickým předkům dávné rodové sídlo – zámek Kostka. Potomek emigrantů se tak po více než čtyřiceti letech chystá s dcerou Marií a temperamentní ženou Vivien na velký návrat do Čech.

Hrají: H. Čermák, T. Dyková, Y. Stolařová. Režie: J. Vejdělek.

Vstupné: ZDARMA • Komédie • 110 minut • CZ • Promítáme před MIKÁDEM

Sobota 18/12 17:00 • Neděle 19/12 17:00

O ČERTOVI A JINÉ VÁNOČNÍ POHÁDKY

Animované pásmo vánočních pohádek. Adventní příběh o čertovi Florimónovi, kterého na zem posílá sám Lucifer škodit lidem a zvláště pak kominíkům, protože nosí štěstí.

Režie: M. Zachariáš, M. Otevřel, D. Súkup, P. Vodička, Š. Váchová

Vstupné: 100,- Kč • Pohádka • 63 minut • CZ

čtvrtek 16/12 20:00 • sobota 18/12 20:00 • neděle 19/12 20:00

SPIDER-MAN – BEZ DOMOVA – 16/12 PREMIÉRA • 18/12 3D • 19/12 TITULKY

Vůbec poprvé ve filmové historii je odhalena totožnost Spider-Mana a náš dobrý soused již nedokáže oddělit svůj běžný život od riskantního života superhrdiny. Spider-Man požádá o pomoc Doctora Strange. Jenže tím rozpoutá nebezpečný chaos, jenž mu dá poznat, co to opravdu znamená být Spider-Man.

Hrají: T. Holland, Zedaya, M. Tomei. Režie: J. Watt.

Vstupné: 130,- Kč, 150,- Kč • Dobrodružný • Od 12 let • 130 min • USA • Dabing • Titulky

Středa 22/12 17:00

TŘI OŘÍŠKY PRO POPELKU – ZIMNÍ KINO

Popelka je milé hodné děvče bez matky a posléze i bez otce, který ji nechá napospas své druhé ženě a její dceři. Obě nemají Popelku rády a mimo jiné se jí snaží všemožně zabránit v tom, aby se zúčastnila plesu, na kterém si má tamní princ konečně najít nevěstu. Osud však Popelce přeje více, nežli obě zlé ženy.

Hrají: L. Šafránková, P. Trávníček, J. Libíček a další. Režie: V. Vorlíček.

Vstupné: ZDARMA • Pohádka • 73 min • Koprodukční • ZDARMA • Promítáme před MIKÁDEM

VÁNOČNÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ G. MAHLERA

5. 12. Mikulášská nadílka

Žesťový dechový kvintet, balkon Městského úřadu od 16.00.

12. 12. Stříbrná neděle

Vystoupení žáků pěvecké třídy L. Honzlové na Horním náměstí v čase od 11.00 – 11.45.

13. 12. Adventní flétnování žáků třídy D. Urbánkové Čeledové, koncertní sál, začátek v 17.00.

14. 12. Vánoční koncert žáků ZUŠ, koncertní sál, začátek v 18.00.

16. 12. Pěvecký vánoční koncert žáků třídy J. Borkové, koncertní sál, začátek je v 18.00.

19. 12. Zlatá neděle

Vystoupení dechového žesťového souboru ZUŠ. Horní náměstí, začátek v 15.00.

20. 12. Jsou Vánoce – koncert žáků pěvecké třídy L. Honzlové, sál Mikáda, od 18.00.

21. 12. Vánoční klavírní večírek, koncertní sál, 18.00.

Na 22. 12. připravuje Základní umělecká škola vánoční mši J. J. Ryby v kostele sv. Mikuláše, sledujte, prosím, plakátování.

24. 12. Štědrovečerní hudební nadílka, žesťový dechový kvintet, balkon Městského úřadu, v čase od 21.00 – 22.00.

Naši žáci i učitelé vám všem přejí klidné svátky vánoční.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Případná změna prezentací vyhrazena.

NA VELKÉ INVESTICE VE ZDRAVOTNICTVÍ SE KRAJI Podaří ZÍSKAT EVROPSKÉ DOTACE

Po několikaměsíčním vyjednávání se kraji podaří získat evropské dotace na velké investiční projekty ve zdravotnictví. Kraj Vysočina využije do konce roku 2023 více než 1,4 miliardy korun poskytnutých z evropského dotačního programu REACT-EU. Peníze budou směřovat do oblasti zdravotnictví a integrovaného záchranného systému. Dobrou zprávou je, že Kraj Vysočina v rámci hodnocení projektů uspěl se všemi deseti předloženými žádostmi.

Nemocnice Jihlava uspěla se čtyřmi projekty za téměř půl miliardy korun. Zahájena bude modernizace přístrojového vybavení pro intenzivní péči a chirurgické obory navazující na urgentní příjem – JIP, ARO, operační sály a související pracoviště. Nakoupeno bude vybavení pro klinické a diagnostické obory urgentního příjmu – ARO, JIP, radiologie a zobrazovací metody. Peníze jsou k dispozici i pro rozvoj péče o pacienty v rámci Krajského onkologického centra, kde je plánována modernizace přístrojového vybavení rozvíjejícího specializovanou a superspecializovanou péči o onkologické pacienty, tzn. obměna lineárního urychlovače, simulátoru, plánovacího systému brachyterapie, dozimetrického vybavení a plánovacího CT. Přípravuje se rozvoj léčby ozařováním technikou IMRT/IGRT. Čtvrtý projekt pomůže dovybavit laboratoře a připravit odběrová místa na testování na COVID-19.

Nemocnice Třebíč pořídí špičkové technologie a přístrojové vybavení operačních sálů a pro obory JIP, chirurgie, ortopedie, interna, gynekologie a porodnictví, laboratoře.

Nemocnici Havlíčkův Brod čeká modernizace přístrojového vybavení v oborech navazujících na urgentní příjem, např. monitorovacích centrálních systémů, SPECT/CT, gamakamer SPECT, sterilizátorů, infuzní techniky, lůžek a dalšího vybavení.

Podobně cílený projekt úspěšně předložila **Nemocnice Pelhřimov**. I v jejím případě dojde k modernizaci přístrojového vybavení. Pořízena bude nová magnetická rezonance nebo nové stacionární rentgenové přístroje.

Nemocnice Nové Město na Moravě může díky evropské dotaci pořídit nové SPECT/CT, skiagraficko-skiaskopický komplet, ultrazvuky, monitory životních funkcí nebo lůžka.

A výčet by nebyl kompletní, pokud bych nezmínil **Zdravotnickou záchrannou službu Kraje Vysočina**. Ta je připravena nakoupit nová sanitní vozidla a přenosné defibrilátory.

Všechny zmíněné projekty jsou už ve fázi realizace nebo připraveny k zahájení. Kraj Vysočina je připraven je předfinancovat. Za tímto účelem bude čerpán tzv. Fond strategických rezerv. Financování zdravotnických projektů je ale pouze dílčí část veškerého našeho snažení. Základ všeho – tedy pečlivou přípravu všech úspěšných projektů – zvládli lidé v nemocnicích a kolegové z projektového řízení našeho úřadu a z Projektové kanceláře Kraje Vysočina. Dotaci samotnou se podařilo získat i díky systematické a důsledné práci týmu Rady Kraje Vysočina

*Vítězslav Schrek,
hejtman Kraje Vysočina*

Z ČINNOSTI DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V HUMPOLCI V ŘÍJNU 2021

Říjnové vcelku teplé počasí se podepsalo na zvýšeném počtu lesních požárů, kterých bylo celkem 7. Naše jednotka vyjela 2.10. k požáru po pálení klestu v obci Vitice u Želiva, kde bylo dohašeno 5 ohnisek po pálení na ploše 20 x 20 m a spotřebováno 6000 l vody. Dále následoval 12.10. požár v bytě v Humpolci na ulici Družstevní 1230, kde byl nalezen a ošetřen jeden popálený muž a provedeno odvětrávání bytu. Požáry pokračovaly 20.10 za samotou Radostín u Speřic, kde byla hašena nerovnoměrně rozmístěná ohniska na ploše cca 10 x 15 m pomocí několika proudů vody.

Následoval požár lesní hrabanky na ploše 20 x 40 m u obce Kaliště dne 21. 10. Dne 23. 10. se rozhořela ohniště po pálení u obce Kojkovičky /Krásná Hora/ kde zasahovala naše jednotka ve spolupráci s SDH Dolní Město a Keždice při hašení hromady dřeva na ploše asi 5x5 m.

26.10. vyjela naše jednotka na požár v mateřské školce Na skalce, kde bylo průzkumem zjištěno že se jedná o cvičení a jednotka prováděla vyhledávání pohřešované osoby v objektu za pomoci nasazené dýchací techniky. Posledním požárem bylo hašení nedohašeného pálení na ploše 50 m/2 u obce Vilémov cca 700 m od silnice. Od tohoto požáru si naše jednotka musela vyřezat cestu zpět pomocí motorové pily, jelikož cesta zpět byla neprůjezdná.

Zásahovou činnost zakončíme dvěma zásahy na odstranění spadlých stromů přes komunikaci a to 21.10. u obce Jiříce a tentýž den v 18 hodin dále v ulici V brance v Humpolci. 9. října se několik dobrovolných jednotek zúčastnilo setkání psovodů v Želivě v objektu bývalé pily, kde všichni společně cvičili vyhledávání osob ze sutin ve starých nepoužívaných objektech. Nestorem akce je již léta Květa Kasalová ze Želiva, které v tomto patří velké poděkování za neutuchající úsilí při organizaci tohoto setkání.

16. října asistovalo několik členů naší jednotky SDH se zásahovým vozidlem na auto-krosovém závodě speciálů pod Vilémovským lomem Bernard Cup – Setkání mistrů.

Na fotografii členové JSDH Humpolec při hašení požáru lesní hrabanky a na druhé fotografii člen jednotky Jan Řeháček při roztahování dopravního vedení B schodištěm bytovky.

SDH Humpolec zve všechny na Mikulášskou nadílku ve Městě aneb čertovský den na Horní náměstí v Humpolci v neděli 5.12., kdy po 16. hodině přijde Mikuláš a rozsvítí Vánoční stromeček na Humpoleckém náměstí, kde budou tradiční ohniště a ozvou se i Vánoční koledy z balkonu radnice. Od 14 hodin bude na náměstí i několik stánků s Vánoční tematikou.

*Pro Zálesí připravil
jednatel SDH Humpolec Ing. Pavel Krejčí*

•
**Humpolecké
Vánoce**
•

**25/11 2021
až 1/1 2022**

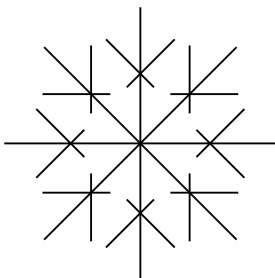
Vánoční kluziště ve Stromovce

Otevírací doba kluziště:

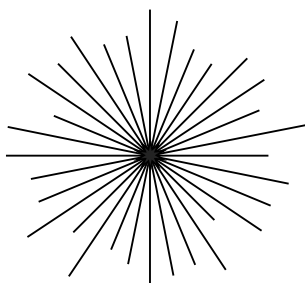
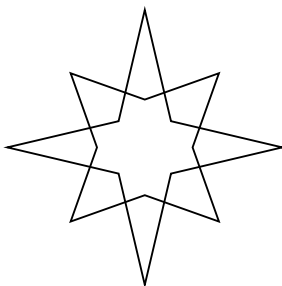
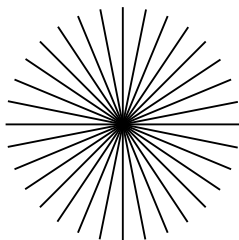
po-pá	8-12 h
(přednostně ZŠ a MŠ)	14-20 h
o víkendu	10-20 h
24/12	10-14 h
25-26/12	14-18 h
31/12	10-14 h
1/1	14-18 h

**www.infohumpolec.cz
fb Humpolecké Vánoce**

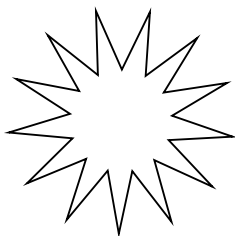
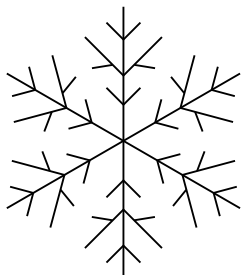
•
H
•

Svažený sáně
Vánoční kluziště
koncerty / divadla
Zimní kino / výstavy
putování a procházky
povídání / tvořivé dílny
předčítání / pečení

Humpolecké Vánoce

**28/11 2021
až 6/1 2022**

**www.infohumpolec.cz
fb Humpolecké Vánoce**

ATLETI TJ JISKRA HUMPOLEC V TABULKÁCH ČAS 2021

100 nejlepších výkonů v ČR dosažených v letošní atletické sezoně.

MLADŠÍ ŽÁCI:

60 m: 22. ANDREJEV Sebastián – 8,12
 150 m: 37. ANDREJEV Sebastián – 20,11
 KRIKET: 41. ANDREJEV Sebastián – 56,94 m
 60 mpř. 33. ZÁPAŘKA David – 10,08 - OR
 VÝŠKA: 6.-10. ZÁPAŘKA David – 156 cm – OR
 PĚTIBOJ: 52. ANDREJEV Sebastián – 1779 bodů
 75. ZÁPAŘKA David – 1676 bodů

MLADŠÍ ŽÁKYNĚ:

KRIKET: 27. BÁRTOVÁ Sofie – 48,59
 OŠTĚP 400gr: 46. HNÁTOVÁ Barbora – 24,24 m
 44. BÁRTOVÁ Sofie – 27,85 m
 75. PIKLOVÁ Julie – 24,80m
 1500 m: 63. NOVÁKOVÁ Agáta – 5:49,93
 VÝŠKA: 27. BÁRTOVÁ Sofie – 146 cm
 49. NOVÁKOVÁ Agáta – 144 cm

STARŠÍ ŽÁCI:

300 m: 80. VODA Vítek – 40,26
 800 m: 60. VODA Vítek – 2:15,48
 200 mpř. 92. ZÁPAŘKA Filip – 31,65
 VÝŠKA: 100. ZÁPAŘKA Filip – 157 cm

STARŠÍ ŽÁKYNĚ:

OŠTĚP 500 gr 60. JANKUJOVÁ Natálie – 32,31m

DOROST:

OŠTĚP 700 gr: 10. VINCENC Tomáš – 54,97 m

Jen tato desítka našich atletů se prezentuje svými výkony v tabulkách ČAS.

OR = oddílový rekord

Blahopřejeme!

TENIS

Milí čtenáři měsíčníku Zálesí, opět se vám po krátké odmlce hlásí oddíl stolního tenisu při TJ Jiskře Humpolec. Rádi bychom se pochlubili, že toto číslo, které vyjde v měsíci prosinci, je již 24. pokračováním. Už dva roky nám redakce měsíčníku Zálesí umožňuje vydávat informace o našem sportu s malým bílým míčkem. V minulém čísle jsme psali o kuriózní situaci z roku 1975, tentokrát vás seznámím s tím, co se odehrálo o rok později. Konkrétně hráči domácího „A“ mužstva týmu Janu Roubíčkoví. Ten velmi těžce nesl jakoukoli vlastní porážku a v utkání vždy vyčerpal všechny možnosti, jak nepříznivý vývoj zápasu zvrátit. Při mistrovském utkání Krajského přeboru v Třeboni prohrával s mladým domácím hráčem a ve snaze vyvést protivníka z koncentrace jej častoval dost nevybíravými výrazy, což je pochopitelné v rozporu s pravidly. Toto chování se nelíbilo vedoucímu domácího mužstva a upozornil kapitána humpoleckého mužstva, že toto uvede do zápisu o utkání. Ten ve snaze situaci zklidnit omlouval hráče Roubíčka kvůli nervozitě vyplývající z jeho povolání. Když pak vyšlo najevo, že J. Roubíček byl v té době ředitelem učňovské školy, nic už stížnostem v zápisu nezabránilo. Tento podnět pochopitelně projednala

disciplinární komise Jihočeského svazu stolního tenisu a našemu hráči udělila zákaz činnosti na dobu 30 dní a oddílu citelnou finanční pokutu.

Teď si vás, vážení čtenáři, dovolíme informovat o právě skončeném Českém poháru tříčlenných družstev Kraje Vysočina. Vítězem celé soutěže 8 přihlášených družstev se stala Jiskra Humpolec „A“ s 23 body za 5 vítězství, 1 remízu a 1 prohru a skóre bylo 46:24. Nejlepším hráčem „A“ týmu byl Aleš Krčil, který z 21 utkání prohrál pouze dvakrát. Na tomto úspěchu se dále podíleli Ondřej Pros, Adam Pavlík, Vít Brukner, Tomáš Krčil a Josef Zadina. Jiskra Humpolec „B“ skončila na 4. místě, byť v derby s „A“ týmem zvítězila 7:3, ale poté ztratila body s jinými celky. „B“ tým posbíral 22 bodů za 5 vítězství a 2 porážky se skóre 48:22 a nejlepším hráčem byl Tomáš Trnka, který z 21 utkání prohrál pouze jedinkrát. Za Běčko dále hráli Petr Kmoch st., Petr Kmoch ml. a Jaroslav Hájek. Zde se sluší dodat, že vítěz této soutěže, tedy Jiskra Humpolec „A“, obdrží krásný pohár a postupuje do republikového kola, kde již startují ligové celky. P

Přejeme našemu zástupci z Kraje Vysočina pokud možno co největší úspěch.

Josef Pouliček

BLAHOPŘÁNÍ

V pátek 19. listopadu 2021 oslavila své krásné 80. narozeniny **paní Emilie Vrzáková** z Petrovic. Oslavenkyni přišli s kytkou a dárkem poblahopřát zástupci osadního výboru. Popřáli jí hodně zdraví a štěstí do dalších let. A jak je v Petrovicích zvykem, předseda OV nechal místním rozhlasem zahrát oblíbené písně, aby se tak dalo vědět i ostatním spoluobčanům.

Josef Bloudek

VZPOMÍNÁME

*Jen vzpomínat už je nám přáno,
klást květy na hrob, jako dík a cítit,
že je to tak málo, za Vaši lásku a obětavost.*

Dne 9. prosince by se dožil 65 let náš drahý manžel, tatínek, dědeček, bratr, strýc a švagr **pan Stanislav Šebela**.

Dne 20. prosince vzpomeneme 10. výročí úmrtí naší drahé maminky, babičky, prababičky, tchýně a tety **paní Ludmily Šebelové**.

Děkujeme všem, kteří se s námi o vzpomínku na naše drahé zesnulé s láskou a úctou podělí.

Vzpomíná celá zarmoucená rodina.

*Čas ubíhá a nevrací, co vzal,
ale láska, úcta a vzpomínky
v srdcích žijí dál.*

Dne 25. prosince 2021 vzpomeneme 5. výročí, kdy nás navždy opustil **pan Miloš Komůrka** z Humpolce.

S láskou a úctou stále vzpomínají Eliška a Jirka.

Kdyby se jedna malá kytička přitiskla k žule, už by se netrápila, protože voda by tu lásku oživila, byla by tam sedmikráska a s ní i Ty – má pohádková láska. Ale Ty už tu nejsi!

23. prosince uplyne jeden rok, kdy navždy odešel můj manžel **Pavel Zronek**.

S bolestí v srdci vzpomínají Eva a děti s rodinami.

ÚMRTÍ

Jaroslav Palán z Vilémova	*30.6.1955	† 13.10.2021
Josef Zápotočný z Velkého Rybníka	*7.12.1943	† 14.10.2021
Jaroslava Hanousková z Humpolce	*24.3.1947	† 16.10.2021
Libuše Tošerová z Kletečné	*17.8.1963	† 18.10.2021
Marie Kyselová z Humpolce	*6.10.1952	† 20.10.2021
Marie Kohoutová z Lipnice nad Sázavou	*20.10.1949	† 22.10.2021
Bohumír Kváš z Humpolce	*20.6.1937	† 24.10.2021
Bohuslava Honzlová z Komorovic	*12.4.1936	† 30.10.2021
Jiří Pipek z Vystrkova	*11.3.1933	† 31.10.2021
Mgr. František Hypš z Humpolce	*2.11.1939	† 1.11.2021
Jaroslava Pecháčková z Humpolce	*17.3.1932	† 2.11.2021
Jiří Zabloudil z Humpolce	*31.3.1943	† 3.11.2021
Marie Jiráková z Hněvkovic	*26.12.1929	† 3.11.2021

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

NOVÁ ŠKODA FABIA a OCTAVIA
nyňí s cenovou vřhodou 80.000,- Kř

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Humpolec, tel.: 565 502 411
Pelřřimov, tel.: 565 333 671
Havlřřkřv Brod, tel.: 569 408 011
prodej@auto-racek.cz

AUTO RACEK®
www.auto-racek.cz